

ETT ry:n tuontiohjeita sika-aineksen tuontiin

Tuonnissa otettava huomioon tautiriskit

Suomeen on vuosien mittaan tuotu hyvin rajoitetusti sikoja tai karjun spermaa ulkomailta, johtuen erityisesti eläintautien leviämiskäytännöstä.

Suomessa sikojen terveystilanne on säilynyt Euroopan laajuisesti katsottuna poikkeuksellisen hyvänä. Tämä perustuu pitkäjänteiseen eläintautien vastustukseen, jonka peruspilareina ovat olleet tiukka tuontikontrolli viranomaisten taholta ennen Suomen liittymistä EU:n jäseneksi vuonna 1995, laajat tautikartoitukset, ripeät toimenpiteet eläintautien hävittämiseksi niiden päästyä maahan (esim. TGE vuonna 1980) sekä tuottajien vastuuntuntoinen toiminta esim. eläinaineksen tuonin suhteen.

Esim. sikojen PRRS on levinnyt laajalle Euroopassa; tällä hetkellä ainoastaan Suomi, Norja, Ruotsi ja Sveitsi ovat taudista vapaita maita. Suurimman riskin taudin leviämislle myös meille muodostaakin juuri mahdollinen eläinaineksen tuonti maista, joissa esiintyy PRRS-tartuntaa.

Spermantuonnissa riskit paremmin hallittavissa

Tautiriskien minimoimiseksi tuonti on keskittynyt sperman tuontiin Norjasta (Duroc, maatiainen, Yorkshire/Z).

Kun halutaan tuoda karjun spermaa, edellytetään luovuttajakarjuilta tutkimuksin vahvistettua vapautta tietyistä sikataudeista, joita ei esiinny Suomessa tai joiden tulo tuontisperman mukana aiheuttaisi spermaa käyttäville tiloille tartuntariskin. Ennen sperma-annosten lähettämistä ko. keinosiemennysasemalta Suomeen tulee luovuttajakarjuja koskevat tutkimustulokset toimittaa ETT:lle tiedoksi.

Aikaisemmin Suomeen on tuotu karjunspermaa myös Ruotsista (Hampshire) yhdelle tilalle. Joitakin eriä karjunspermaa tuli maahan myös Tanskasta (Duroc) ja Saksasta (Pietrain). Nämä erät on tuotu PRRS-riskin hallitsemiseksi vain karanteenitiineyttämissä, joissa siemennetyt emakot on tutkittu PRRS:n varalta.

Eläviä sikoja hallitusti

Suomen EU-jäsenyyden aikana eläviä sikoja on tuotu maahan hyvin hallitusti.

Sianlihantuotantoon jalostusaines tuodaan keinosiemennyskarjuina. Karjuja tulee Norjasta, missä sikojen terveystilanne on erinomainen, sekä Tanskasta SPF-ohjelman Rød-tason tiloilta, jotka Ruokavirasto on hyväksynyt keinosiemennyskarjujen alkuperätiloiksi. Tuotavat karjut tutkitaan useiden tautien varalta jo lähtömaassa. Sieltä ne siirtyvät Suomeen ensin tuontikaranteeniin (kaksi eri karanteenitilaa) ja sen jälkeen keinosiemennysasemakaranteenin kautta yhdelle karjuasemalle. Esim. Tanskasta tulevat karjut tutkitaan tuontiprosessin aikana neljä kertaa mm. PRRS:n ja salmonellan varalta, ennen kuin ne päätyvät asemalle.

Viime vuosina Suomeen on tuotu myös uusia sikarotuja (Mangalitza, Kunekune, Linderöd) ja mini/mikrosikoja. Suurimmassa osassa näitä tuontejä on noudatettu kiitettävästi ETT:n lisäohjeita tuontiriskien hallitsemiseksi.

Sikojen tuonti tapahtuu samoin periaattein kuten tuonnit yleensäkin. ETT antaa lisäohjeita niiden riskien hallintaan, joita viralliset EU-sisämarkkinakaupan määräykset tai Suomen lisätakeet eivät kata (esim. PRRS-tutkimus ennen tuontia, salmonella, porsasyskä, kotimaan karanteeni jne.). ETT antaa tuontiluvan vasta kun lähtömaan karanteenitutkimustulokset ovat valmistuneet, ja muut ennalta sovitut toimenpiteet on suoritettu, sekä eläinlääkärin allekirjoittamat todistukset näistä on lähetetty ETT:lle. Kotimaassa eläimet tulevat karanteeniin, jossa ne tutkitaan uudestaan useiden tautien varalta.

Muista!

- **Spermantuonti** on elävän eläimen tuontiin verrattuna eläintautiriskin kannalta huomattavasti turvallisempi tapa saada uutta jalostusainesta maahan.
- **Kaikki taudit eivät aiheuta eläimissä selviä oireita.** Onkin aina hyvä muistaa, että tuontieläimet, joiden tautitilannetta ei ole selvitetty, aiheuttavat tuojalle suuren taloudellisen riskin. Tuojan kannattaakin hankkia mahdollisimman paljon **tietoa lähtömaan ja -tilan tautitilanteesta** ja noudattaa ETT ry:n ohjeita kaikissa tuontiin liittyvissä asioissa. Suullisiin lupauksiin ei pidä luottaa, vaan kaikki tarvittava tieto kannattaa vaatia kirjallisena.

TARKAT TUONTIERÄKOHTAISET OHJEET SAAT ETT RY:LTÄ!

Turvallista tuontia!